

Historisk jakt I SPANSK NYSNÖ

De spanska Gredosbergens varska vilt kräver väl inskjutna gevär och beslutsamhet i snabba lägen för att uppnå resultat. Jaktmarker och Fiskevatten följde med fyra sörmländska jägare på en hjort- och ibexjakt som kommer att gå till historien.

Text och foto: JOHAN LEWENHAUPT

Bildtext bild
tex tbil ddd-
text illd tex tbil
dddtext illd tex
tbil dddtext

På ankomstdagen sista veckan i januari ligger våren i luften och termometern visar tolv plusgrader. Men vädergudarna spelar de förväntansfulla jägarna ett spratt. Efter en natts inkvartering i den lilla byn Jarandilla konstaterar de missnöjt att nattens

Bildtext bild
tex tbil ddd-
text illd tex tbil
dddtext illd tex
tbil dddtext

väderomslag resulterat i 15 centimeter nysnö och endast någon plusgrad.

– Det är ytterst ovanligt att snön når så här långt ner i dalen. Vanligtvis har våren kommit en bra bit på väg så här års, urskuldar

sig Juan Toquero som ansvarar för jakten.

Spekulationerna är i full gång vid frukostbordet. Om det är 15 centimeter nere i dalen, hur mycket lär det då inte vara uppe på jaktmarken? Med en extra tröja innanför jackan styr de bekymrade

jägarna de fyrhjuldrivna jeeparna uppför den oplogade grusvägen som slingrar sig som en kobra uppför bergskanten. Väl ovanför molnen är det klarblå himmel och solen skiner.

Efter ett kort krigsråd med jaktguiderna över en kopp kaffe ▶

”Klipphyllan där ibexen står är drygt 150 meter nedanför den sörm-ländske jägaren”

► av svartaste sort ger de sig ut på bergsslutningarna som till synes ligger öde. Men redan bakom första vägkröken ovanför jaktstugan rusar en kronhind med kalv över vägen och in i den midjehöga snötäckta bushen. Jägarna passerar mellan två imponerande korkekar och konstaterar till sin glädje att snödjupet är hanterbart och i stort det samma som nere i dalen. När väl kikarna kommit fram lokaliserar snabbt små grupper av både kron- och dovhjort på slutningarna lite varstans runt om i dalen. Ett leende sprider sig på jägarnas läppar när de inser att den vita snön faktiskt hjälper dem att lokalisera tilltänkta byten. Det enda problemet är att hjortarna har lika lätt att upptäcka jägarna då ingen tänkt på att ta med sig snödräkter.

Gården (eller fincan som det kallas på spanska) heter Pedro Gomez och består av drygt 4 000 hektar. Jaktmarken är belägen mellan 1 500 och 2 000 meter över havet, cirka tre timmars bilfärd från Madrid, i riktning mot Portugal. Botten av de buskbeklädda slutningarna täcks av ett löst snötäckt stenskravel som är ytterst lämpat för att frambringa såväl stukningar som benbrott. Solen har dock redan börjat värma och smältningssproceduren är i full gång.

– Här är det långdistansskytte med ordentligt stöd som gäller. Mitt tips är att använda skjutkäpp eller de stöd som terrängen erbjuder. Sedan grabbar, gäller det att ta de chanser ni får, för hjortarna är ytterst varska, förklarar Niklas Lundberg som är den som ordnat resan för sina närmsta jaktkamra-

ter. Räkna inte med kortare håll än 150 meter, normalskottet ligger på mellan 180 till 250 meter.

Niklas Lundberg jagar till vardags på en gård utanför Vadsbro i Flens kommun och har sedan tidigare erfarenhet av bland annat spansk kronhjortsjakt.

Den här gången har han bestämt sig för att försöka nedlägga en spansk ibexbock (*Capra hispanica*), en ytterst svårjagad och mycket eftertraktad bergsgetsvariant som endast finns i Spanien.

Jägarna lämnar bilarna i en bilkrök och beger sig vidare upp över bergskamrarna till fots. Efter en halvtimmes tålmodigt spanande spricker ett leende upp på Juans läppar. På en klipphylla mitt på en lodrät bergsvägg på andra sidan dalgången står en fin ibexbock. Att komma åt den kommer dock att kräva sin man. Avståndet är alldeles för långt för att kunna skjuta den från motsatta bergsslutningen. Att försöka komma i skotthåll från sidorna är en omöjlighet om man inte är professionell bergsklättrare. Efter en rejäl kringgående rörelse når Niklas och Juan klippan ovanför där ibexen befinner sig. Nu återstår bara ett smärre problem: höjder och Niklas Lundberg har aldrig varit någon bra kombination. Men efter lite kraftsamlande tar jaktinstinkten över.

– Någon får hålla i mig medan jag lutar mig ut och skjuter den ovanifrån i skuldran, säger Niklas medan han försöker intala sig själv att bergsstupet en halvmeter från hans kängor inte är något att sjåpa sig över.

Jaktguiden tittar lite skeptiskt på den svenske jägaren i några

sekunder. Men till sist ger han med sig. Sedan han var med på hjortjakten i södra Spanien i fjol är han bekant med Niklas skjutförmåga.

Med ett rep väl fastbundet runt ena fotleden lutar Niklas sig ut över kanten med sin laddade studsare. Stupet är över 300 meter men klipphyllan där ibexen står är drygt 150 meter nedanför den sörm-ländske jägaren. Niklas tar sikte och skjuter fram säkringen. Kulan slår in mitt i skuldran och som i ultrarapid välter bocken ut för stupet. Den blir liggande i bushen nedanför klippan medan snömolnet långsamt lägger sig.

Det dröjer en dryg timme innan Juan och gamekeepern lyckats släpa fram bocken till bilväg. Niklas tar sig en titt på vad han åstadkommit och skakar hand med Juan.

– Tyvärr har ibexjakten här i Gredosbergen med åren blivit ganska exklusiv och troféerna är mycket eftertraktade. Så här fina bockar blir allt mer sällsynta eftersom vi fått problem med några mindre nogräknade byinvånare som ägnar sig åt illegal jakt, förklarar Juan Toquero medan han inspekterar hornuppsättning på Niklas bock. Allt färre hinner uppnå aktningvärd ålder, den här har 22 år på nacken.

Juan berättar att ett annat bekymmer är att nyriska investerare från Madrid satsat på att bygga ut alpywarnas med hotell och liftsystem mitt i det område som den spanska ibexen haft som hemrevir i århundraden.

Medan Niklas och Juan passar den ålderstigna bocken har Cesar Åfors från Virå Bruk i Kolmårds-skogarna genomskjutit en grupp ►

Bildtext bild tex tbil dddtext illd tex tbil dddtext illd tex tbil

Bildtext bild tex tbil dddtext illd tex tbil dddtext illd tex tbil dddtext

Bildtext bild tex tbil dddtext illd tex tbil dddtext illd tex tbil

►► kronhjortar som är i rörelse. Han tar stöd mot en stor sten och till sin glädje ser han att hjortarna går rakt i fällan. Det går ganska fort, men då hållet till Ceasars stora förvåning bara blir cirka 60 meter svingar han igenom den utvalda framrusande hjorten och låter skottet gå när mynningen just passerat bogen. Kronhjorten välter omkull i ljungen medan skottet från den sörländske jägarens älgstudsare ekar ut över dalen.

Vid kvällssamlingen konstateras att även Magnus Rydén, med jaktmark i Årdala socken, och Rikard Josefsson som jagar i närheten av Öster Malma jaktvårdsskola, nedlagt varsin kapital kronhjort. När det sedan står klart att Niklas inte nöjt sig med sin ibexbock utan även han förpassat en fin kronhjort till de sällna jaktmarkerna blåses jakten av för dagen. Juan tar fram en rumsvarm flaska bra rödvin från Rioja och utbringar en skål för de framgångsrika jägarna.

Dagen därpå, efter att ha beskådat Niklas Lundbergs ibex bestämmer sig även Caesar Åfors för att försöka nedlägga en ibex. Han tilldelas ett hondjur, vilket är det

Bildtext bild tex tbil dddtext illd tex tbil dddtext illd tex tbil

enda som finns kvar på licensen. En 15-årig ibexget med välformad horn uppsättning får släppa livet till efter en rejäl ansmygning längs med bergskanten.

Niklas har en kapital dovhjort kvar på licensen och det dröjer inte länge förrän han får syn på en flock dovhjortar någon kilometer nedanför jaktstugan. Gruppen

innehåller en riktigt fin dovhjort som Niklas bestämmer sig för att skjuta. Hjorten får dock syn på den smygande jägaren och kastar bakåt upp för slänten. Niklas tar snabbt stöd med hjälp av skjutkäppen och följer spänt det flyende djuret som nu bara är ett hundratal meter från grannmarken. Till sist får Niklas det läge han väntat på. Hjorten saktar ner och just som han vänder

bredsidan till för att ta sig en titt på sin förföljare går skottet. Hjorten rusar vidare ett 30-tal meter innan den välter omkull mellan några buskar. Jaktguiden och gamekeepern Jesus, som gjort sig känd för att ha volymen störande högt påskruvat på jaktradion, gör tummen upp till Niklas.

Det gäller att vara noga med att memorera skottplatsens belägenhet i avfyrningsögonblicket. Ljungen är nämligen extremt hög och har en fantastisk förmåga att uppsluka fällt vilt.

Niklas hittar dock sitt fällda byte omgående utan att behöva hämta eftersökstaxarna uppe i jaktstugan. Med hjälp av Jesus släpar han ner hjorten för bergsslänten till den väntande bilen.

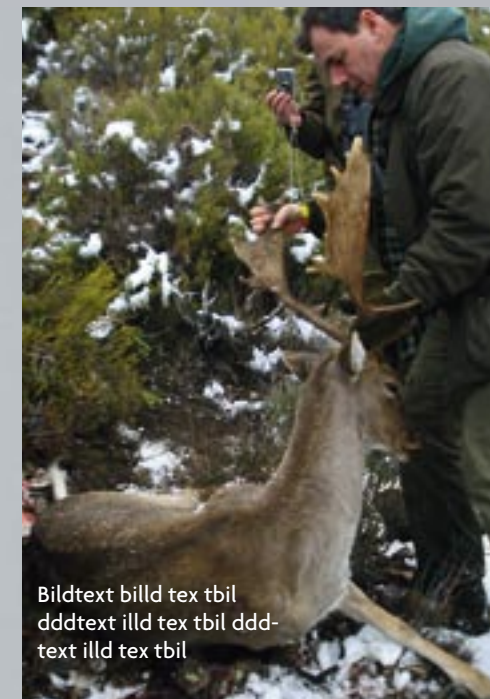
Det börjar gå mot kväll den sista jakt dagen och Niklas och hans kamrater får tillstånd att skjuta några kronhindar. De rundar en bergskant och stöter upp en magnifik dovhjort som tagit daglega i söderslutningen. Den ställer upp sig på 60 meter med bredsidan vänd åt jägarna och hade varit död tre gånger om den bara varit tillåten.

Efter en kvarts vandring får Niklas syn på en mindre grupp kronhindar och kalvar. De betar sig upp för på motsatta sidan av den bergsklyfta vi befinner oss i. Niklas hittar en lucka i grenverket på en av korkekarna och kulan slår in strax ovanför bogen på den intet ont anande hinden.

Normalt sett passar jaktguiderna det fällda viltet. Då detta dock kan dra ut på dyrbar tid tar Niklas snabbt ur den fällda hinden själv efter att ha släpat ner den till bilvägen varpå jakten fortsätter. Tvådagarsövningen avslutas med att Niklas gör en kringgående rörelse förbi några dovhjortar och faller ytterligare en kronhind som gör misstaget att vända bredsidan till 200 meter bort.

Fyra trötta men nöjda jägare skjutas ner för berget. Där väntar en efterlängtd och välbehövlig dusch samt en tre-rättersmiddag som heter duga.

– **Det här gav mersmak** och det var min första jakt i Spanien, men definitivt inte min sista, konstaterar Caesar Åfors nöjt medan han slår sig ner framför brasan för att ta del av de andras upplevelser. ♦

Bildtext bild tex tbil dddtext illd tex tbil dddtext illd tex tbil

Bildtext bild tex tbil dddtext illd tex tbil ddd

”Det var min första jakt i Spanien, men definitivt inte min sista”

Fakta om den spanska ibexen (*Capra hispanica*)

● Den spanska ibexen har sitt ursprung i centraleuropa men fördrevs söderut till nuvarande Spanien av isåldern och glaciärer. Under romartiden dödade många ibexgetter och bockillingarna togs till fånga. Efter att ha växt upp i fångenskap användes de stridslystna ibexbockarna vid gladiatorspel för att roa överklassen.

Under medeltiden ansågs den spanska ibexens blod innehålla helande och läkande krafter. Då den gav såväl medicin som kött inleddes en hänsynslös jakt, vilket resulterade i en kraftigt vikande ibexstam. Redan 1870 förklarade två engelska biologer, efter en längre resa genom Spanien, att det bara var en tidsfråga innan den spanska ibexen var utrotad.

År 1905 beordrade därför Kung Alfonso XIII ett sex år långt jaktförbud. De följande 20 åren genomfördes endast fem jakter under den spanska kungens övervakning.

År 1939 hade Gredosbergens ibexstam hämtat sig till drygt 2 000 individer. Stammen ökade ytterligare och kontrollerad kvoterad jakt infördes under viltforskarnas övervakning.

Den spanska ibexen finns idag i Odesa Nationalpark i Pyrinéerna och den Andalusiska nationalparken Sierra de Cazorla. Då björn, lo och örnstammarna minskat kraftigt de senaste decennierna är vargen och människan i dag de enda rovdjuret ibexen behöver oroa sig för. I dag finns knappt tiotusen exemplar av den spanska ibexen som är indelade i fyra olika underarter. Den största populationen finns just i Gredosbergen.

Den som vill veta mer om hjort- och ibexjakt i Spanien kan vända sig till Diana jaktresors Stefan Bengtsson, **0470-334 45** eller mejla på **jaktresor@telia.com**